

Nelze-li podle toho, co řečeno, okolnosti, uváděné v žádosti st-lově pro obnovu řízení, charakterisovati jako důkazy, které by byly pro meritum otázky rozhodné, pak schází již proto jeden z nezbytných předpokladů obnovy řízení dle § 10 zák. čl. XX:1901, a není tedy nezákonným, když žal. úřad obnovu nepovolil. Tím odpadla pro nss nutnost, aby se zabýval ještě také námitkou stížnosti, namířenou proti zjištění nař. rozhodnutí, že doručení výroku okresního úřadu st-li dne 2. prosince 1925 jest dokázáno potvrzením obecního doručovatele v doručence, neboť, i kdyby toto zjištění nebylo správné nebo spočívalo, jak stížnost vytýká, na řízení vadném, nemohl by tím uvedený důvod první, k zamítnutí žádosti o sobě již postačitelý, býti otřesen.

Č. 10.441.

Pojištění pensijní: Podléhá pojistné povinnosti podle zák. č. 1 ř. z. z r. 1907 zahradnický pomocník na velkostatku?

(Nález ze dne 25. března 1933 č. 4850.)

V ě c: Tomáš B. v B. proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Výměrem ze 17. listopadu 1927 rozhodla zsp v Praze na základě § 64 a) odst. 2 cís. nař. z 25. června 1914 č. 138 ř. z. k st-lově žádosti, že st-l ve svém zaměstnání u Jana Sch., velkostatkáře v H., byl od 1. ledna 1909 do 30. června 1920 povinen pojištěním podle zák. ze 16. prosince 1906 č. 1 ř. z. z r. 1907 a cís. nař. z 25. června 1914 č. 138 ř. z., poněvadž bylo šetřením zjištěno, že byl zaměstnán jako zahradnický příručí tímto způsobem: Byl činný jako dozorčí orgán jednak při různých pracích lesnických, jako kácení dříví nebo vysazování kultur, jednak při pracích zahradnických i odborných. K pracím přiděleného dělnictva dozíral, pokyny mu udílel, práci přiděloval a mzdu vyplácel; vedle toho obstarával i výplatu dělnictva hospodářského, podle potřeby dozíral i k jeho pracím při mlácení nebo při česání chmele, spolupůsobil při odhadech ovoce pro dražební nebo nabídkové prodeje, prováděl různé písemné záznamy, jako vedení rejstříku obilního, pícího a mléčného; sám manuálně buď vůbec nebo převážně nepracoval, pokud se jednalo o vlastní odborné práce zahradnické; mzda mu byla vyplácena měsíčně, charakter úřednický mu však nepříslušel. Celkovou jeho činnost ve sporné době lze hodnotiti jako převážně dozorčí, pokud se týče duševní, zakládající pojistnou povinnost podle § 1 cit. zák. a cís. nařízení.

K odvolání, jež z tohoto rozhodnutí podala Sch.-ská ústřední účtárna v Č. B., dalo min. soc. péče provéstí o způsobu st-lova zaměstnání rozsáhlé šetření, načež vydalo nař. rozhodnutí, jímž prohlásilo, že odvolání částečně vyhovuje a měníc rozhodnutí zsp-é vyslovuje, že st-l v době od 1. ledna 1909 do 1. října 1914 nepodléhal pensijnímu poji-

štění z těchto důvodů: »V době od 1. ledna 1909 byl st-l zaměstnán převážně jako zahradnický pomocník v P. Vykonával veškeré potřebné odborné práce zahradnické (očkování, vrubování a pod.), které nemohly býti svěřeny nekvalifikovaným dělníkům, a zároveň dozíral k pracím zahradnických dělníků, dle vlastního udání dvou pomocníků zahradnických, tří učňů a pomocných dělníků. Služebně byl podřízen zahradníkovi F. Sch. a později K. P. F. Sch. dával mu pracovní dispoice a pokyny a st-l prováděl takto určené práce s přidělenými zahradnickými dělníky. Každoročně v květnu účastnil se spolu se zahradníkem Sch. při odhadu ovoce za účelem pojištění proti krupobití, rovněž tak v červnu provedl podle vlastního udání odhad ovoce za účelem jeho prodeje. Pro všechny práce vykonané v zahradnictví vedl st-l podle vlastního udání z 29. února 1928 provisorní zápisy mzdové, které pak dal zahradníkovi F. Sch. za účelem jich zapsání do mzdové knihy. Mimo práce zahradnické vykonával st-l v době od 1. ledna 1909 do konce listopadu 1912 zároveň službu hajného v l-cké bažantnici. Jako takový vykonával obvyklé práce hajnému příslušející, dozíral na lesní kultury, chránil je proti pychu, označoval stromy určené ke kácení, vedl dozor k pracím při kácení stromů, kteréžto práce vyžadovaly doby asi 6 týdnů, a dále při vysazování kultur (8 až 10 dnů), třídil dříví dle jakosti, a vyměřil je, seznamenal a vydával dle poukázek. Od 1. prosince 1912 byl st-l také pověřen manipulací se zásobami ve skladišti společného hospodářství. V této funkci přijímal zásilky pro sklad hospodářských strojů a umělých hnojiv, vyplácel je na dráze a dozíral na převážení zboží do skladiště. Na poukázky správce vydával tyto věci jednotlivým sekcím. Stejným způsobem byl činný na sýpce, v které byly uloženy různé věci potřebné pro dvory, jako různé druhy obilí a semen, součástky hospodářských strojů, pytle na obilí a pod. Tyto věci byly ředitelstvím ve velkém objednávány a podle potřeby rozdělovány na dvory. St-l při tom vedl záznamy příjmů a vydání. Z uvedeného výpočtu prací st-lem konaných jest patrno, že st-l neměl ve shora uvedené době ani charakteru úřednického, ani nevykonával výlučně nebo aspoň převážně prací duševních a nepodléhal tudíž pensijní pojistné povinnosti.«

Část rozhodnutí zsp-é, pokud se týká pojistné povinnosti st-logy v době od 1. října 1914 do 30. června 1920, min. soc. péče potvrdilo.

Stížnost, podaná do tohoto rozhodnutí Tomášem B., napadá jen prvou část, tedy onu část, v níž žal. úřad neuznal st-le v jeho zaměstnání u J. Sch. za osobu pensijnímu pojištění podrobenou.

O stížnosti uvažil nss toto:

Sporná povinnost pojištění vztahuje se na dobu od 1. ledna 1909 do 1. října 1914. Pro tuto dobu nelze ovšem přihlížeti k ustanovení cís. nař. z 25. června 1914 č. 138 ř. z., jež nabylo účinnosti teprve dne 1. října 1914, nýbrž směrodatným jest tu jen zákon ze 16. prosince 1906 č. 1 ř. z. z r. 1907, v jehož rámci jde v dnešním sporu jen o otázku, zda ve smyslu § 1 odst. 2 příslušel st-li v uvedené době v jeho zaměstnání charakter úřednický, nebo byl-li st-l výlučně nebo převážně zaměstnán úkony duševními.

Stížnost dotýká se obou těchto otázek.

V otázce prvé jest poukázati k tomu, že podle obsahu nař. rozhodnutí, jehož správnosti stížnost nepopírá, byl st-l od 1. ledna 1909 za-

městnán převážně jako zahradnický pomocník, konaje v této funkci veškeré potřebné odborné práce zahradnické, dále pak konal až do konce listopadu 1912 službu hajného, vykonává obvyklé práce hajnému příslušející, a konečně byl od 1. prosince 1912 pověřen také manipulací se zásobami ve skladišti společného hospodářství. Z tohoto způsobu zaměstnání nemůže býti právem dovozeno, že by st-li příslušel v jeho zaměstnání u Jana Sch. charakter úřednický, neboť svou podstatou bylo uvedené zaměstnání st-lovo zaměstnáním zemědělského příp. lesního pomocníka. Skutečnost, že u výkonu tohoto zaměstnání byly st-li svěřovány též úkony vyšší, zejména ve funkci hajného úkony, jež, jak stížnost tvrdí, příslušely lesníkovi, může míti sice význam pro otázku, o níž bude řeč na druhém místě, totiž pro otázku, zda st-l byl zaměstnán převážně úkony duševními, nemůže však nic měniti na tom, že základem st-lova postavení v organizaci podniku jeho zaměstnavatele bylo zaměstnání zemědělského pomocníka, jemuž charakter úředníka přiznán býti nemůže.

V otázce druhé poukazuje stížnost k tomu, že celou řadu st-lových pracovních úkonů, jež sám žal. úřad uvádí v nař. rozhodnutí, jest hodnotiti jako úkony čistě duševní a že žal. úřad neprávem je za duševní úkony nepokládá. Vytýká pak také stížnost, že žal. úřad nevzal zřetele na další pracovní úkony, jež ve st-lově zaměstnání zjistila již I. stolice a které jsou po názoru st-lově rovněž úkony duševními. K těmto výtkám stížnosti jest uvážiti:

Podle ustanovení 2. odst. § 1 zák. ze 16. prosince 1906 č. 1 ř. z. z r. 1907, o něž tu jde, jest za zřízence ve smyslu předchozího odstavce (t. j. za osoby pojištěním povinné) pokládati . . . ty zaměstnané osoby, kterým náleží vykonávati výlučně nebo převážně duševní úkony služební.

Smysl tohoto ustanovení není ten, že by za osobu pojištěním povinnou bylo pokládati každého zaměstnance, do jehož pracovního oboru spadají nějaké úkony, jež by bylo pokládati za výlučně nebo převážně duševní, nýbrž, že za osobu pojištěním povinnou jest pokládati zaměstnance, jehož zaměstnání jest buď výlučně nebo aspoň převážně vyplněno úkony, které jest pokládati za úkony duševní. Tvoří-li tedy obsah zaměstnání určitého zaměstnance různé pracovní úkony, nebude pro otázku, zda zaměstnanec jest osobou, na niž dopadá nahoře cit. ustanovení 1. odst. § 1, zjišťovati jen, zda ty nebo ony úkony jsou pracovními úkony duševními, nýbrž též, zda tyto duševní úkony jsou buď výlučným obsahem uvedeného zaměstnání nebo aspoň v souboru všech pracovních úkonů mají proti úkonům, které za úkony duševní pojímati nelze, svou převahu. Nejde tedy o to, zda ten neb onen pracovní úkon jest výlučně nebo převážně duševní, nýbrž o to, zda zaměstnání, jako soubor různých pracovních úkonů, jest v tomto svém celku buď výlučně nebo aspoň převážně složeno z úkonů, které jest pokládati za duševní.

Z téhož nazírání na smysl cit. ustanovení 2. odst. § 1 vycházel i žal. úřad, jenž v nař. rozhodnutí vypočítává jednotlivé pracovní úkony st-lova zaměstnání a z tohoto souboru dochází k závěru, že st-l ve svém zaměstnání nevykonával výlučně nebo aspoň převážně práce duševní. Podle tohoto obsahu uznává tedy žal. úřad sám, že mezi pracovními

úkony st-lova zaměstnání byly i úkony duševní, má však za to, že takové duševní práce nebyly ani výlučným ani převážným obsahem st-lova zaměstnání.

Za tohoto stavu, chce-li st-l uplatňovati, že jest podroben pensijnímu pojištění ve smyslu cit. 2. odst. § 1, nepostačí ovšem dovozovati, že ten neb onen pracovní úkon st-lova zaměstnání jest úkonem duševním, nýbrž bylo by nutno i dovoditi, že v souboru všech pracovních úkonů, tvořících obsah st-lova zaměstnání, mají pracovní úkony duševní proti pracovním úkonům neduševním svoji převahu. Toho však stížnost nečiní, neboť — jak již nahoře uvedeno —, zabývá se jen otázkou, zda určité pracovní úkony jsou úkony duševními, vytýkajíc, že žal. úřad některé pracovní úkony neprávem za duševní nepokládal, pokud se týče že jiné pracovní úkony, které zjistila již I. instance a které jsou rovněž úkony duševními, do souboru, tvořícího obsah st-lova zaměstnání, vůbec nepočetl, aniž však jakkoli dovozuje, že v souboru všech pracovních úkonů st-lova zaměstnání mají úkony podle st-lova nazírání duševní proti úkonům ostatním svoji převahu. Dokud však není dán tento předpoklad, nemůže podle toho, co řečeno, míti stížnost úspěch, a bylo by proto procesně zbytečno řečenými výtkami stížnosti věcně se zabývat.

Poukazuje-li však stížnost v závěru k tomu, že prohlášením z roku 1909 uznali majitelé panství, že st-l vzhledem k svému postavení podléhá pensijnímu pojištění, a vytýká-li, že žal. úřad toto prohlášení přehlédl, jest k této výtce jen tolik poznamenati, že pro otázku, zda st-l pensijnímu pojištění podléhá, jest rozhodno jen, zda v jeho osobě dány jsou předpoklady, za nichž zákon č. 1/1907 ř. z. pojistnou povinnost stanoví, kdežto nazírání zaměstnavatelovo na otázku pojistné povinnosti jest tu bez jakéhokoliv významu, a nelze proto uznati za vadu, že žal. úřad k tomuto nazírání nepřihlížel.

Č. 10.442.

Učitelstvo: Jest služební dobu učitele veřejné školy národní čítati ode dne, který jako den nástupu byl udán v ustanovovacím dekretu okr. škol. rady, anebo od dřívějšího dne, kterého učitel k příkazu okr. škol. inspektora službu skutečně nastoupil?

(Nález ze dne 25. března 1933 č. 5098.)

Věc: Emil A. v N. (adv. Dr. Bedř. Mautner z Prahy) proti ministerstvu školství a národní osvěty o zápočet služební doby.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Ošr pro německý okres školní v N. ustanovila st-le výnosem z 8. října 1908 zatímním učitelem při obecné škole v K. s tím, aby službu nastoupil 1. října 1908. Podle potvrzení správy školy obecné a měšťanské v K. z 3. března 1928 nastoupil st-l službu na zmíněné obecné škole již 28. září 1908.